

NIEUWE LITERATUUR

Door de goede zorgen van de heer H.K. Mienis krijgt uw redacteur regelmatig knipsels uit de Japanese Periodicals Index toegezonden. Deze titels worden in het kaartsysteem bijgezet. Wanneer in deze Index titels verschijnen, die de algemene belangstelling van onze leden zouden kunnen trekken, zullen zij in het C.B. worden doorgegeven. Uit de Japanese Periodicals Index vol. 5 (1964) no. 4 worden gesignaleerd:

- HABE, T., 1963. A classification of the Scaphopod Mollusks found in Japan and its adjacent areas. Kokuritsu Kagaku Hakubutsukan Kenkyu Hokoku vol. 6 (3): 252-281.
- HABE, T., 1964. Razor shells in Japan and its adjacent areas. idem vol. 7 (1): 7-16.

Voor Nederland is van belang:

- FORCART, Lothar, 1965. New Researches on Trichia hispida (Linnaeus) and related forms. Proc. First. Europ. Malac. Congress London 1962 p. 79-93.

Trichia hispida (L.) is een slak uit noordelijke streken, die in Noorwegen voorkomt tot de 66e breedtegraad. De zuidelijkste plaatsen waar tot heden *Trichia hispida* werd aangetoond zijn de Porta Westfalica, Pyrmont, de Harz in Duitsland; Bromberg en Warschau in Polen. Ook in Zweden en Denemarken en Noord Duitsland kon, na anatomisch onderzoek, het voorkomen van deze soort worden vastgesteld. Het Engelse materiaal dat werd onderzocht behoort tot een andere soort: *Trichia concinna* (Jeffreys). Het is mogelijk dat *Trichia hispida* in Noord Engeland zal blijken voor te komen, maar exemplaren zijn vandaar nog niet bekend geworden. *Trichia concinna* is een soort, die in het grootste deel van Frankrijk, in Zuid Engeland en Ierland *Trichia hispida* vervangt. Dr. Forcart maakte in 1962 op het eerste Europese Malacologencongres zijn ontdekking bekend, dat onder de dieren die tot dan toe onder de naam *Trichia hispida* bekend werden, twee soorten schuil gingen: *T. hispida* (L.) en *T. concinna* (Jeffr.). *T. concinna* heeft een kleinere, plattere schelp met een wijdere navel dan *T. hispida*. De anatomische verschillen zijn duidelijker: er is een kort flagellum op het mannelijk copulatie-orgaan en de vier pijlzakken zijn aanmerkelijk kleiner dan bij *T. hispida* welke soort een lang flagellum draagt op het copulatie-orgaan.

Het is duidelijk dat al het materiaal dat uit Nederland als *Trichia hispida* werd vermeld, opnieuw moet worden bestudeerd. Het is goed mogelijk dat onder het Nederlandse materiaal beide soorten kunnen worden aangetoond. Nederland ligt in het grensgebied. We zouden *T. concinna* vooral in Zeeland, het zuiden en in het westen van ons land kunnen verwachten en *T. hispida* in het oosten van Nederland. We beschikken nog niet over gepubliceerde gegevens over het voorkomen van deze soorten in ons land, hoewel *concinna* als variëteit van *T. hispida* wel door van Benthem Jutting 1933, Fauna van Nederland afl. VII werd genoemd. Zij schrijft op p. 327: "Een tamelijk algemene variëteit is *concinna* Jeffreys, waarbij het huisje laag en stevig is, weinig glanzend, met roodbruine vlekken-tekening en een spaarzame beharing. Deze variëteit treedt voornamelijk in Zuid-Limburg op."

L.B.

Van ons medelid de heer A.F.J. Jansen ontving ik enkele artikelen over mollusken uit het tijdschrift SCIENCE.

L.R. Snoke and A.P. Richards: Marine borer attack on lead cable sheath. Science 7 september 1956 pag. 443.

De auteurs van dit artikel werden in 1955 geconfronteerd met een opmerkelijk geval van aantasting van een telefoonkabel door een mollusk. Een met lood omhulde telefoonkabel in de Ortega River bij Jacksonville, Florida, bleek door mollusken op een punt geheel doorboord te zijn, terwijl op een ander punt de loodbemanteling eveneens aangetast bleek te zijn. Hoewel de daders niet meer aanwezig waren, geloven zij dat zij de schuldigen moeten zoeken in de familie der Pholadidae.

Ofschoon metalen slechts heel zelden door mollusken worden aangetast, komt het bij loden voorwerpen nog al eens voor. De doorboring van lood is o.a. uit de literatuur bekend van *Martesia* (*Diploplax*) *funiscola* en *Teredo navalis*.

A.H. Clarke Jr. and R.J. Menzies: *Neopilina* (*Vema*) *ewingi*, a second living species of the Paleozoic class Monoplacophora. Science Vol. 129, 17 april 1959, pag. 1026-1027.

In dit artikel vindt de beschrijving plaats van een nieuwe *Neopilina*-soort, die in december 1958 gedregd werd in de Peru-Chili trog ten Noorden van Peru.

Dit is de tweede maal dat men een levende vertegenwoordiger uit de Classe der Monoplacophora aantreft in de diepzee van Zuid-Amerika. De eerste vondst werd gedaan met het Deense schip de "Galathea" in 1952 voor de kust van Costa Rica.

Neopilina (*Vema*) *ewingi* blijkt op verschillende punten af te wijken van *Neopilina* (*Neopilina*) *galathea*, zodat men kwam tot het opstellen van een nieuw subgenus *Vema*. *Vema* is de naam van het onderzoekingsvaartuig van de Lamont Geological Observatory, waarmee de exemplaren gevist werden. De soort zelf is genoemd naar Maurice Ewing, de directeur van de Lamont Geological Observatory.

A. Lee McAlester: Transitional Ordovician Bivalve with both Monoplacophoran and Lucinacean Affinities. Science Vol. 146, 4 december 1964, pag. 1293-1294.

De schrijver oppert de veronderstelling dat er veel overeenkomsten zijn tussen het genus *Babinka* (Lucinacea) uit het Ordovician en de vertegenwoordigers van de klasse der Monoplacophoren.

Dit zegt hij er zelf over in een korte samenvatting:

"The rare and problematic Ordovician molluscan genus *Babinka* is a probable evolutionary link between the bivalve superfamily Lucinacea and some monoplacophora-like ancestral mollusc. *Babinka* provides the first direct evidence of a transition between the class Bivalvia and more primitive molluscan ancestors."

H.K. Mienis.